

**Kyrkomötet
Ekumenikutskottets betänkande 2024:7**

Förverkliga religionsfrihet i ett mångreligiöst samhälle

Sammanfattning

I detta betänkande behandlas motion 2024:51 där motionärerna vill stärka det nationella arbetet för religionsfrihet, bland annat genom folkbildning och opinionsbildning, samt främja framväxten av fler interreligiösa råd, nätverk och mötesplatser.

Utskottet ser att det idag finns flera utmaningar mellan olika grupper i samhället. Av den anledningen har Svenska kyrkan ett behov av att värna varandra i det interreligiösa sammanhanget till exempel när kriser av olika slag sker. För att religionsfrihet ska bli på riktigt behöver Svenska kyrkan arbeta för religionsdialog.

Utskottet menar vidare att religionsfrihet är en rättighet som har sitt ursprung i FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna. Svenska kyrkan som majoritetssamfund har ett särskilt ansvar för att friheten för minoritetsreligioner upprätthålls.

Utskottet föreslår att kyrkomötet bifaller motion 2024:51.

Till betänkandet finns en reservation och en särskild mening.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att

1. bifalla motion 2024:51, punkt 1,
2. bifalla motion 2024:51, punkt 2.

Motionens förslag

Motion 2024:51 av Peter Weiderud och Klas Corbelius, Förverkliga religionsfrihet i ett mångreligiöst samhälle

Kyrkomötet beslutar att uppdra åt kyrkostyrelsen att

1. stärka det nationella arbetet för religionsfrihet, bland annat genom folkbildning och opinionsbildning,
2. främja framväxten av fler interreligiösa råd, nätverk och mötesplatser.

Bakgrund

Tidigare behandling av kyrkomötet

Kyrkomötet har tidigare behandlat motioner som har rört religionsdialog på olika sätt.

I motion 2019:10 ville motionären att det skulle tas fram ett studiematerial om religionsdialog, bland annat för ungdomar och vuxna i församlingarna, för att öka förståelsen för andra religioner. Ekumenikutskottet (Eu 2019:1) föreslog avslag på

motionen med motiveringen att det redan finns studiematerial som kan användas för ändamålet och kyrkomötet beslutade enligt utskottets förslag.

Kyrkomötet har tidigare bekräftat vikten av religionsdialog. Vid 2022 års kyrkomöte avslogs en motion som ville begränsa Svenska kyrkans engagemang vad gäller religionsdialog (motion 2022:24). Ekumenikutskottet som beredde frågan hade föreslagit avslag på motionen, dels med anledning av globala ekumeniska skäl från arbete genom Kyrkornas världsråd, dels för att församlingserfarenheter inom Svenska kyrkan ger vid handen att lokal religionsdialog är av vikt bland annat för att bygga tillit (Eu 2022:5).

FN:s specialrapportör för religionsfrihet

FN:s specialrapportör för religions- och trosfrihet, Nazila Ghanea, besökte Sverige 2023 och uppmanade Sverige till ökad dialog med religiösa samfund för att motverka intolerans. Nazila Ghanea lyfte särskilt fram behovet av en från myndigheter fristående dialog mellan samfunden samt behovet av att uppmuntra och stödja lokala och nationella egenorganiserade interreligiösa initiativ.

Initiativ från Svenska kyrkan och samverkan med andra organisationer

Kursen Tala väl om varandra, som genomfördes återkommande under åren 2015–2020 genom ett samarbete mellan flera stift, Svenska kyrkans nationella nivå och Sensus studieförbund, utvecklades 2021–2022 till pilotkursen Tala väl med varandra, där även studieförbunden Bilda och Ibn Rushd deltar i samarbetet.

Under 2024 kommer interreligiösa praktikerdagar att genomföras i Örebro i Sankt Mikaels kyrka på temat ”Hopp – gemensam handling i en sårbar värld”, med En värld av grannar, Sveriges interreligiösa råd, Islamic Relief och Sensus.

Betydelsen av interreligiösa råd lokalt och nationellt är återigen något som bekräftas av FN:s specialrapportör. Vid sidan av kommuner har också Svenska kyrkan spelat en viktig roll i etablerandet av lokala interreligiösa råd. Till exempel nätverket Tro & Respekt, Interreligiösa rådet i Nordost (Angered/Göteborg) och Tro möter tro (Örebro) och nationellt genom ett rejält ökat resursmässigt stöd till Sveriges interreligiösa råd (SIR). SIR initierades av förre ärkebiskopen Anders Wejryd år 2010 och samlar idag företrädare för elva olika trostraditioner. Det ökade stödet har till syfte att SIR ska kunna bygga upp ett kansli som ska stärka SIR:s arbete mot antisemitism och islamofobi med medel från Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (MUCF).

I främjandet av fler och stärkta lokala interreligiösa råd kommer SIR att ha en central roll. Erfarenheten från bland annat SIR är att Svenska kyrkans stöd uppskattas stort, men att Svenska kyrkan inte får ta över. Även om resurserna ofta är begränsade finns det kunskap och engagemang i andra trossamfund och trostraditioner som behöver få komma till sin rätt.

Globalt ekumeniskt arbete

Kyrkornas världsråd (KV) har sedan 1971 haft ett kontor som särskilt arbetar med religionsdialog. De arbetar med att stärka relationer, fördjupa reflektionen och bredda engagemanget. Referensgruppen för interreligiös dialog och samarbete är en rådgivande grupp till KV:s generalsekreterare och deras mandat är bland annat att ge råd inom religionsdialog, lyfta relevanta frågor för framtiden, stödja medarbetare och hjälpa kyrkor att utveckla interreligiös kapacitet.

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att bifalla motion 2024:51.
--

Utskottet ser att det idag finns flera utmaningar mellan olika grupper i samhället. Av den anledningen har Svenska kyrkan ett behov av att värna varandra i det interreligiösa sammanhanget till exempel när kriser av olika slag sker. Det kan till exempel vara kränkningar av religiösa byggnader eller en större olycka där det finns behov av att en interreligiös infrastruktur finns. Det interreligiösa arbetet kan också främja social sammanhållning. För att religionsfrihet ska bli på riktigt behöver vi arbeta för religionsdialog.

Utskottet menar vidare att religionsfrihet är en rättighet som har sin grund i FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna. Det handlar om att människor ska ha frihet till religion, frihet från religion och frihet att kunna välja religion. Svenska kyrkan som majoritetssamfund har ett särskilt ansvar för att friheten för minoritetsreligioner upprätthålls.

Utskottet föreslår att kyrkomötet bifaller motion 2024:51.

Uppsala den 4 oktober 2024

På ekumenikutskottets vägnar

Katarina Glas, ordförande

Jakob Sundmark, sekreterare

Beslutande: Katarina Glas, ordförande, Klas Corbelius, Ulla Löfven, Sofie Halvarsson, Edvina Palmcrantz, Peter Weiderud, Celina Falk, Eva-Maria Munck, Jonatan Glader, Gudrun Wängelin Lernskog, Madelaine Erlandsson Starwing, Jan-Åke Isaksson, Marja Hillerström, Håkan Sunnliden och Agneta Granström

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Peder Granath, Yvonne Stålnacke, Lars G Linder, David Berggren, Ulla Birgersdotter, Johan Linnman, Josefine Carlsén, Johan Hjertén, Per Hanö, Birgitta Axelsson Edström, Margareta Karlsson, Fredrik Wallén och Ann-Marie Strömberg (adjungerad).

Biskoparna Sören Dalevi och Erik Eckerdal har deltagit i utskottets överläggningar.

Reservation

Jag reserverar mig till förmån för mitt avslagsyrkande.

Jan-Åke Isaksson

Särskild mening

Jag anmäler särskild mening i enlighet med Jan-Åke Isakssons reservation.

Per Hanö